

Képernyő

Nézi az ember...

Nézi az ember a kimittudot, s elegetten látja, hogy nem csupán az olasz meg az orosz tud táncolni, hanem a magyar is, és ebből levonna sok-sok következtetést, például a tiszta forrás kortyolását illetően...

Nézi az ember a szerdai meccset, s elámulva veszi észre, hogy Gruborovicsnak jobb lába nőtt, és ebből rengeteg dolgot következtetne, például a szegedi focit menedzselését illetően.

S nézi hasonlóképp az ember a dobozt, lába széken, kezében az estvéli harmadik sör, s látja, hogy az új kormányzóvívó egyszerűen lenyűgözi Mester Akost, s ebből nem mer semmire sem következtetni, mert a gyárban ezután is Ica mama viszi a szót, az üzemi lap továbbra is vezetőink arcképcsarnoka...

Szombaton és vasárnap este nem kell gondolkodni. Jön a krimi vagy a limonádé, negyven fokban mindkettő üdít. Könnyed a program, akár egy SZOT-üdülés.

Egy magamfajta tollnok keresve sem találhatna alkalmatlanabb interjúalanyt Samu Attilánál, aki az egyetemi kulturális élet nagykönyvébe, a Kormos Tibor-féle Kísérlet főszereplőjeként, majd a 8.15-ös színházi alkotókörösség fő szervezőjeként írta be nevét. Kísérlet-beli társa, Szatrenki Pál azóta elvégezte a színművészeti főiskolát, ő maga pedig magyar-latin szakos tanár immár. Ki hinné...

Szóval zavaros beszélgetést készítettem Samu Attilával, így a saját szavaimra fanyalodok, hogy elmondhassam: mit végzett a nyáron Samu és a 8.15-ös csoport. Először is részt vettek június végén az NSZK-beli Giessenben egy hatnapos

Valami azért még sincs rendjén.

Ment péntek este fél tízkor egy műsor, mai magyar szerzők tollát „kötötte csokorba” Kern András. Es ment utána a hét utolsó két napján/egy amerikai csodafilm, két estét vérrel és szírruppall kitöltve. És az eldugott péntek esti magyar sokkal jobb volt, mint a magamutogató amerikai.

Most talán arról kellene szólni — ha már ezt a formát választottuk —, hogy a tévét néző ember mire is következtet ilyenkor, de csak az a szózat jut eszünkbe, amit a Magyar Televízió vezetője intézett a néphez, hogy ezentúl a magyar, a nemzeti, az értékes kap elsődlegességet. És látjuk a képernyőn, hogy császárlöltek vadnyugati hősként löversenyeznek ökori szeke-reikkel, meg hogy úgy hadonásznak a piros festéktől kipirult antik nagyságok e műben, mintha egy hallivudi gyermek plusz kutya képzetű alapvetésből másztak volna elő.

Ugyanakkor — azaz előtte nap — Kern András, Udvaros Dorottya és Benedek Miklós — már szó ne érje a sajtóház elejét — akkorát marhaskodnak, mint a ház. Elevenek, tiszták, üdék, szellemesek, mint az életre keltett írók. Azt állítom tehát, hogy Kern semmivel sem rosszabb Alec Guinnessnél, sőt, még azt is ki merem állítani, hogy a Bereményi, Esterházy, Spiró belső hármassal nem szabad egy napon és egy lapon említeni az A római birodalom bukása című opusz íróhármását.

Na és akkor mi van?

Nézi az ember a tévét, épp fél tízig marad nyitva a szeme, s örömmel bök a fölsímtérre, hogy „nézd, apa, az ott az Omar Sharif”, és ennél nem történik semmivel se több.

És ha el is olvassák odafront ezt a szösznyi micsondát, akkor sem hiszik el a Szabadság téren, hogy Udvaros Dorottya jobban kell a magyaroknak, mint Sophia Loren.

D. I.

A 8.15-ösök

színházi találkozó az EAST (a színház diákjainak európai szövetsége) meghívására. Családoknál, diákoknál, egyetemi oktatóknál szálltak meg. A programok célja az volt, hogy a húsz előadás mellett, illetve közben diákok tanulhassák diákoktól a színjátszást.

Giessen után Nyugat-Berlin következett. A 8.15-ösök magyar kultúrhetet szerveztek, javarészt az előadásukért kapott tiszteletdíj megtakarításaiból. Az alkotók hozzájárulásával bemutatták A másik ember és a Törvénysértés nélkül című kitérő magyar filme-

ket, s az egyik nap kerekasztal-beszélgetést rendeztek Krasznahorkai László, Szörényi László, Tar István, Baka István és Balog Iván részvételével. Volt természetesen tánc és diszkó is, meg magyar bor, ahogy illik.

A jövőről, a tervekről annyit tudtam meg, hogy október elején a színház diákjainak újabb találkozója lesz Szegeden meg kívánják alakítani a keleti színházi laboratóriumot, mely északi testvéréhez hasonlóan egy video- és fonotéka, valamint egy könyvtár berendezésével a kelet-európai (és olasz) amatőr (kísérleti vagy alternatív) színjátszás dokumentumait gyűjtené egybe.

D. I.

A 26. Szegedi Nyári Tár-lat a Horváth Mihály utcai képtárban, szeptember 18-ig.

Szervátiusz Tibor szobrászművész kiállítása a

Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 28-ig.

Kovács Éva kerámiai a Képcsarnok Gulácsy Lajos Termében.

Németh Ernő fotókiállítása a Sajtóház művészklubjában, augusztus 20-ig.

A magyar cserkészlet története. Erzsébet királyné. Kiállítás a Fekete-házban (Somogyi u. 13.).

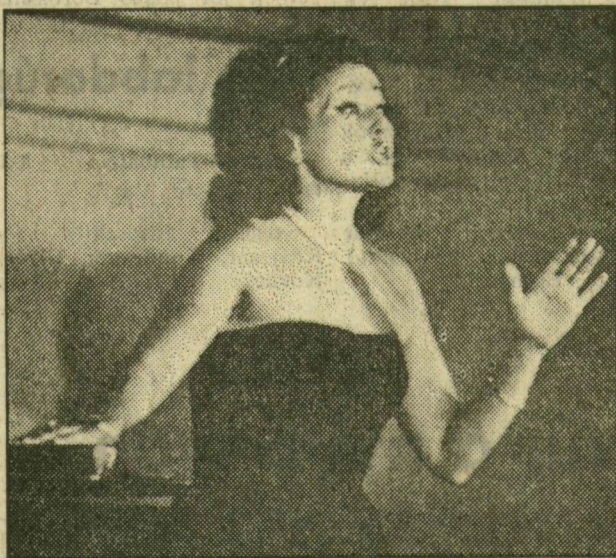
Állandó kiállítások: Móra Ferenc Múzeum (Roosevelt tér 1/3.): Csongrád megyei parasztbútorok és népművészet; Lucs-kép-

gyűjtemény; Móra-emlékszo-ba. Kass Galéria (Vár u. 7.): Kass János grafi-kái. Vármúzeum (Móra park): Szeged múltja, jelen-e és jövője. Fekete-ház: Vihart aratva — Csongrád megye munkásságának éle-te és harcai 1867—1945; Buday György élete és munkássága.

Varga Mátyas színház-történeli gyűjteménye (Bécsi krt. 11.).

Ifj. Lelö József néprajzi gyűjteménye, Tápé, Vártó utca 4., naponta délután 2-től este 7-ig.

Kisopera helyett operagála

Tokody Ilonának nem csupán a hangja csodálatos

Ez évben az időjárás mintha kegyeibe fogadta volna a szabadtéri rendezvényeket, és Szeged élt is a lehetőségekkel. Vasárnap este, a nemzetközi operagála alkalmából, zsúfolásig megtelt tanáczház udvara azt tükrözve, hogy nemcsak a beat és a dzsessz kedvelőire gondolnak a szervezők, hanem igyekeznek újszerű és színvonalas rendezvényekkel szórakoztatni a komoly zene iránt érdeklődőket is. Már a korábbi években, a közkedvelt és úgy hittük, hagyománnyá váló kisoperák előadása során bebizonyosodott, hogy a kiváló akusztikai adottságokkal rendelkező, ideális környezet elsősorban zenei rendezvények lebonyolítására alkalmas. A rendkívüli zenei csemegék helyett — reméljük, nem végleg tűntek el — az idén parádés szereplőgárdát felvonultató operagálát hallhattunk, melynek során szegedi, innen elszármazott, valamint külföldi operaénekesek ajándékozták meg a közönséget, egy-egy közismert áriával.

szerűnek öt a szegedi operakedvelők. Két népszerű ária — Csajkovszkij Anye. gínjéből Gremin, valamint Muszorgszkij Borisz Godunovjából Varlaam dala — előadásával arról győzte meg a jelenlevőket, hogy hangja, humora, kontaktus-teremtő képessége a régi, és bizony, nagyobb szerepek eljátszására hivatott, mint amilyen a Don Carlosban alakít. Begányi Ferenc és Szakály Péter szépen ki-munkált basszus és igényes előadásmódja nagyszerű színekkel gazdagította a hangversenyt.

A külföldi művészek közül a szovjet Igor Morozov bemutatkozását hangos bravózással köszönte meg a közönség. Ritkán hallható, rendkívül szép hangszíne és nagy hangterjedelme (a ciszt is kiénekelte) tenort ismerhettünk meg Marcello Giordani személyében, a Belini-ária előadása alkalmával. Donizetti kevésbé ismert, Roberto Devereux című operájából mutatott be egy, hatalmas hangerőt és kiváló technikát felkészültséget igénylő részletet az olasz Gabriella Cegolea. Telt basszusával, közvetlen előadásmódjával és széles, olaszos mosolyával Francesco Ellero D'Artegna egy csapásra meghódította a szegedi közönséget.

Az est zongorakísérője az előadott darabokat kiválóan ismerő, rendkívüli hangszer-tudást bizonyító és ismétlések esetén még a blattolás-tól sem visszariadó Patkó József volt.

A szünet nélküli, több mint háromórás, meglehetősen tömény előadás fáradtságot végül is sikeresen oldotta fel a zárószámként Gregor József és Gyimesi Kálmán által előadott Hadaró-duett (Donizetti: Don Pasquale), melynek bemutatása során a két művész egyszerű összjátéka, ferge-tes stílusa és felszabadult komédiázása magával ragadta a közönséget.

Gresó Erzsébet

Zoltánfy István halálára

Zoltánfy István 44 éves szegedi lakos szombat éjjel halálos közlekedési balesetet szenvedett Ausztriában, a burgerlandi Zurndorf és Gattendorf között. A Zoltánfy mögött haladó személygépkocsi, melyet a nickelsdorfi Ernst Wegleitner vezetett, eddig ismeretlen okból hátulról a magyar autóra rohant. Zoltánfy kocsija az ütközéstől az útmenti tarlóra vágódott és kigyulladt. Zoltánfy István a kocsi szorult és bennégett, lánya, a 18 éves Mária kiszabadította magát, de életveszélyes égési sérüléseket szenvedett. Elsősegélynyújtás után az egyik bécsi kórházba szállították. Az osztrák autó vezetője szintén súlyosan megsérült.

A hír ennyi. Hihetetlen és elborzasztó. A szív didereg, a szavak kifakulnak. Néhány napja találkoztunk. Arról beszélte, hogy a régen áhított alsóvárosi családi ház felújítása nem halad, két hete eltűnt a komuves; meg hogy jó passzban van, tud festeni, sok a megörökítésre váró téma; hogy nem tágit a betegség a családtól; s csak úgy mellékesen, megjegyezte, hogy egy hétre kiugornak a nagyobbik lányával az NSZK-ba, tartozik neki néhány műtárggyal. Elkísért egy darabon, nyalta a fagyaltját. S erre másnap eltűnt.

Egy fotó a hatvanas évek végéről

Örökre! Az, hogy a barátom volt, magánügy, a fájdalom különben is oszthatatlan. De ez a városimerte és szerette. Nyurga alakját, szép férfiarát, megfontolt, töprengő, mindig végig gondolt szavait. És főleg festményeit. Merthogy a legtöbbek számára Zoltánfy István festőművész. (Azt, hogy volt, alig lehet leírni. Még az írógép is tiltakozik.) Képeit rengetegen ismerték az országban, s a határon túl is, Ausztriától Szabadkán és Odesszan át Turkáig. Nem véletlenül. Nemcsak ő maga volt szeretőre méltó ember, képei is ennek a humanumnak megtestesítői. A hatvanas években útnak indult művészgeneráció legeredetibb és legtehetsége-

sebb festője volt ebben a városban. Üstökösként, még mint főiskolai hallgató, robbant be Szeged művészeti életébe, s immár két évtizede egyik meghatározó egyénisége. Ikonosztású, többletel, művészettörténeli utalásokat maivá transzponáló, a gondolati szürrealizmusnak érvényt szerző műve a XX. századi művészsors egyik lehetséges és értéktérítő útját jelentették. Családi kötődéseinek fészke melege, az emberek tiszta ünnepek utáni vágya, a nemes és nemesítő emberi kapcsolatok, a művész helye és vállalt feladata izgatta mindenekelőtt. Nem hagyta el műtermét igénytelen festmény, nem árult a közléls olcsó piacán, erkölcsi tartása, mély műveltsége, érzéseinek tisztasága embert, és művészi példa lehet az őt követő generációnak, cserbenhagyott tanítványainak, szeretteinek, barátainak, művészete tisztelőinek.

Zoltánfy István 44 évesen, pályája csúcán, adósnakként ment el. A félbemaradt életre, a félbemaradt képekre nincs mentség, nem lehet magyarázat. De a könnyek nem homályosíthatják el festményeinek kristálytisztá üzenetét, hiszen önmagát „írta” minden képébe. Vigasztalhatatlanok vagyunk. Zoltánfy Pista, Isten Veled!

T. L.

Neurotik!

Erdőirtó hangbombázás

Ez még a haloványabb beüvöltések közül való a nézőtérrel... A színpadról pedig olyan, zenerepeszes antiszuszusakkal is meggyűzták, az idegeket, mint: „Munkát, kenyeret! Patkányt, egeret! Nesztek, egyetek!”... Csoda-e, ha a hatás láttán az éppen mögöttem ülő amerikai fiatalok beszédéből legtöbbször a „paranoid” jelző ütötte meg (hang)viharvert fülemet? (Hang-megalomániánk lassan már a megawattokat áhítja, meg a kollektív sükettség alternatíváját, a csoportos becsavarodás mellé).

És csoda-e, ha a kétnapos rendezvényről az az összkép maradt meg bennem is, hogy „dühöngető”, hogy „szabadtéri gumiszoba” egy zaltált fiataloknak?! Alternatív rockfesztivál. Két na-

pon át az újszegedi szabadtérin, illetve a városrészben, amit megrázkódtatott az erdőirtó hangbombázás... (Ingyen neurotik!)

Mi? Alternatív rock? Nálunk minden olyasmit magába gyűjt ez a fogalom, ami „nem hivatalos”, nem hagyományosan szórakoztató; amolyan „másik utas”, vagy avantgard; többnyire kísérleti jellegű. A kísérlet — ezúttal — a következő két „csapásirány” mentén „támadott”: az önkifejezés, a művészet újabb, bejáratlan tartományainak, lehetőségeinek birtokbavétele (multimédia, performance stb.) és (vagy az emberi tűréshatár maximális szétfejtése felé...

Úgy gondolom, hogy ennek az alternatív rocknak nagy kudarc, ha sokadmagammal, a „minőségi szom-

jazókkal” úgy támolygok el a helyszínről, hogy: akkor már inkább az az unalmaslangos, de fogyasztható, amire emberhez méltó akusztikai viszonyok között tehetek szert. Az alternatíva, ugye választható út. Megtá-nultuk használni a szót, de nem a jelentését, a tényleges választást.

Egy biztos: én akkor megyek legközelebb alternatív rockbulira, ha lesz legalább két választásom: Egy: ép emberek között lehetek, vagy neurotizált neurotikusok társaságát vállalom?! Kettő: választhatok a károsító, vagy a feldolgozható érzéki hatások és élmények között!!! Legyen bár a nevem Kivénhedt Értetlen!

Szép kis alternatívák...!

P. A.